No. 153 1 Mei 1889 8ste Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:

Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken

WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Groningen.*

Advertentieprijs:

Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Geloof, liefde en hoop.

(WIJZE: *Stil mijne ziele.*)

Blijf mijn ziel gelooven,
Leunen op den Heer!
Wie zal u Hem rooven,
Zijn trouw neemt geen keer.
Bij 't golfgeklots
Blijft God u nabij;
Als de stormen loeien,
Klem u aan die Rots.
Hoe de zee moog' woeden,
Trots des vijands macht
Zal Hij u behoeden,
In donk'ren nacht.

Heb lief mijn ziele,
Bemin den Heer;
Blijf steeds voor Hem knielen,
Wijk van Hem niet weer.
De vreugd der aard,
Die zeer ras vergaat,
Is slechts schijn en leugen
En uw hart niet waard.
Aan Jezus harte
Is ware rust,
Daar vliedt alle smarte —
Gaat in die rust!

Hoop zoo steeds mijn harte,
Hoop op uw Heer;
Breng Hem al uw smarte,
Hij is nimmer veer.
Wie wijk of val,
Hij wijkt nimmermeer!
Wie op Hem blijft hopen
Staat steeds vast en pal.
Ten allen tijde,
Bij 't droevigst lot
Zal hem hulp bereiden —
De trouwe God.

Naar 't Duitsch. N. v. B.

Het Paaschfeest van Christus Gemeente.

1. Cor. 5: 7, 8.

Als wij op het logisch verband letten, waarin des Apostels woorden in boven aangewezen tekst staan, dan blijkt het dat ze gericht werden tot de Gemeente, met het oog op een droevigen toestand in dezelve en met heenwijzing naar eene gruwelijke zonde, die door iemand in de Gemeente zijnde, gepleegd werd. Ongetwijfeld was dit, voor den Apostel met het oog op de Gemeente, wier vader hij zich kon noemen, tot eene grievende smart.

Dat er in eene Gemeente, door den apostel Paulus gesticht, en onder apostolisch toezicht opgevoed, nog zulke gruwelen konden voorkomen, als er een in vers 1 van bovengenoemd hoofdstuk aangewezen wordt, kan, oppervlakkig bezien, als het ware onze verwondering baren. Doch de Apostel geeft er zijne verwondering niet over te kennen; hij kende te veel de wereld, waarin de Gemeente nog vertoefde en had te diepen blik in het menschelijk hart, dan dat hij iets dergelijks onmogelijk zou kunnen achten. Ook maakt hij er der Gemeente geen verwijt van, dat zulk een gruwelijk zondaar zich onder haar openbaarde, en zegt niet: nu zijt gij de Gemeente Gods niet meer, (zooals hij haar in Hfdst. 1: 2 genoemd had) want dan konden zulke dingen niet onder u voorkomen! Neen, maar iets anders grieft en smart den Apostel: — de Gemeente was „opgeblazen” en „droeg geen leed” over die dingen; zij liet dien „booze” onverhinderd onder haar wonen en nam daarmede ook de zonde in bescherming; zij oefende de tucht niet uit.

Zoo kon de Gemeente haar Paaschfeest niet houden. Immers het vieren van dat feest — een feest voor het huisgezin — nieuw testamentisch de Gemeente — vereischte bijzondere reinheid. (Zie de verordening van het typische Paaschfeest in Ex. 12.) Niemand, die met iets onreins, met een lijk of met eenig dood aas in aanraking was geweest, mocht het Pascha eten, tenzij eerst volkomen (zeven dagen) gereinigd te zijn. Dit past de Apostel nu toe op de Gemeente. „Ook ons Pascha is voor ons geslacht (namelijk) Christus”, zoo spreekt hij. Gelijk dat offer van doorgaande beteekenis en kracht is, zoo is ook het Pascha der Gemeente voortdurende. In het leven der Gemeente zijn al de oudtestamentische of typische hoogtijden en feesten samengevat. Des christens leven, als het gezond is, is een voortdurend feestvieren. Dit sluit het gevoel van droefenissen en zielepijnen, die menigmaal in dit leven gevoeld worden, niet uit; maar „droevig zijnde en altijd blijde” is nog altijd des Christens parool. Van buiten is menigmaal strijd en van binnen vrees, maar dan nog is „de blijdschap des Heeren” de sterkte des christens, wanneer hij oprecht leeft met zijnen God.

Zoo is het ook met de Gemeente, als huisgezin Gods. Hare roeping is om steeds gedachtenis te vieren aan hare verlossing door het bloed van haar Paaschlam; zij behoort dat te doen in heiligheid en ernst, bedenkende, wat de zonde den Heere Jezus heeft gekost, en dat zij door Hem tot de opstanding is gekomen. Haar leven is een goddelijk, rein, geheiligd leven; en zij heeft zich rein te bewaren, geene gemeenschap te hebben aan anderer zonden.

In kerkgenootschappen, bij welke de voorwaarde van lidmaatschap niet is, een persoonlijk, positief, hartelijk geloof in den Heere Jezus, kan van tucht volgens de H. Schrift geen sprake zijn; want daar bestaat geen binnen en buiten. In eene welgeordende Gemeente *kan* en *moet* de tucht gehandhaafd worden. En dat dit in de liefde en met wijsheid des H. Geestes moet geschieden, met een tweeledig doel: zuiverheid der Gemeente en redding van den in de zonde gevallene, ligt in den aard der zaak en in den zin van Paulus' woorden, zie vers 5. Zulk eene handeling noemt de Apostel „den ouden zuurdesem uitzuiveren”, om waarlijk Pascha te kunnen vieren, zooals God het wil.

Indien nu elk der leden uit eigen hart en leven den ouden zuurdesem uitzuivert of, wat oneindig veel beter is, er uit houdt, dan heeft de Gemeente niets met die smartelijke handeling van tucht te doen, en wordt de Heer veel meer verheerlijkt; terwijl dan de vergaderplaatsen der christenen van Psalm- en lofgezang weerklinken.

„Zoodan” — roept de Apostel ons toe — laat ons feest houden, niet in den ouden zuurdesem, noch in den zuurdesem der kwaadheid en der boosheid, maar in de ongezuurde brooden der oprechtheid en der waarheid.

Iemand heeft terecht gezegd: „Wanneer een mensch veel aflegt en verloochent; maar niet alles, zoo is hetgeen teruggehouden wordt een allerverderfelijkste zuurdesem, die hem meer en meer doordringen kan, zoodat hij opnieuw weder door zijne oude zonden overwonnen wordt.”

De Heer kan en wil ons onbesmet bewaren, Hij is de Herder onzer zielen. Dat dan bij ons een oprecht geloof niet ophoude, en een gehoorzaam volgen van den Herder, het kenmerkende van onzen wandel zij.

G. N. v. B.

„Hij nam dien niet.”

„En zij gaven Hem gemirreden wijn te drinken, maar Hij nam dien niet.”
Mark. 15: 23.

Slot.

IV. ALGEHEELE OVERGAVE.

In 's Heilands weigeren van den beker der bedwelming levert Hij een nieuw bewijs van de volkomenheid zijner zelfsovergave, die de onmisbare voorwaarde was tot de volkomene redding eener diepgezonkene menschheid.

Van uit den hemel zijner heerlijkheid had Hij de diepte van den afgrond, waarin wij zonken, gepeild, en waar Hij zich gaf in onze plaats als Verzoener en Borg, daar wil Hij in zijne zelfverloochenende liefde dalen tot het uiterste peil onzer ellende. Had Hij evenwel den bedwelmingsbeker genomen en alzoo geleden, dan ware Hij binnen den uitersten grens gebleven en Zijn Borgtocht ware niet volkomen geweest, niet geëvenredigd aan den toestand van den gevallene.

Immers, met bewustzijn had de mensch gezondigd, met bewustzijn moest hij de bezoldiging zijner zonde ondergaan, n.l. den dood. Evenzoo zou hij met bewustzijn de angsten en smarten der hel moeten verduren, ja, dit moet wel het vreeselijke van het lot der verdoemden zijn, dat de worm daar onsterfelijk en het vuur onuitblusschelijk is, en de verlorene in het bewustzijn van God verlaten te zijn, de onuitputbare bron zijner eeuwige ellende ontsloten zou zien.

En zou nu een lijden met een' benevelden geest de genoegzame borgstelling tot opheffing van zulk een rechtvaardig oordeel voor eene schuldige menschheid kunnen zijn? Neen! en geprezen zij Zijne volmaakte liefde, „als Hij die gesmaakt had, wilde Hij niet drinken," omdat Hij zich gaf; „opdat Hij voor allen den dood *smaken* zou."

Den dood *smaken*, d. w. z. den dood in al zijne bitterheid en vloek proeven, met langzame schreden het gebied des doods in al zijne vervaarnissen doorwandelen, den kelk des doods droppelsgewijze ten bodem toe ledigen. En dat alles, opdat de heerlijke vrucht aan den prijs geëvenredigd zou zijn.

Hoe blinkt hier de grootheid en heerlijkheid van het zalige deel dergenen, die gelooven, in tegenstelling met de ziekelijke ideeën van onschrifttuurlijke menschelijke stelsels, die den satan maar al te zeer believen, wijl zij de vrucht van Christus werk, die hij niet kon keeren, verduisteren.

God lof! de verlossing in Christus, die den geloovigen zondaar ten goede komt, is niet zwevende tusschen hemel en aarde, is in hare uitwerking en vrucht niet twijfelachtig en onzeker, neen, het Evangelie is de boodschap der dingen, die onder ons volkomen zekerheid hebben en de zalige belijdenis der geredden is; — „ik *weet* in wien ik geloof" — „wij *weten*, dat wij uit den dood zijn overgegaan tot het leven" — „wij *kunnen* rekenschap geven van de hoop; die in ons is" — „Gods geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn."

Zoo wilde de Heiland met volle bewustheid onze zonde, vloekdood en hellesmart lijden, opdat een arm zondaarshart met volle bewustheid Zijne genade, zegen, leven en zaligheid smaken zou en met den Apostel betuigen: „wij *weten* de dingen, die ons van God geschonken zijn."

Zoo is dan het leven der kinderen Gods geene onnatuurlijkheid of droomerij, maar nuchterheid, helderheid, zekerheid, en zulks als zalige vrucht hiervan, dat hun Redder den zwijmeldrank, hem aangeboden, weigerde.

Algeheele overgave in zelfverloochenende liefde, ook hierin, dat de Heer verzachting voor eigen leed weigerde, opdat Hij anderen in hunne smarten zou kunnen troosten. Immers, aan de kruispaal bleef Hem nog de taak Zijner ontfermende liefde, om, eigen lijden vergetende, met deernis voor Zijne moordenaren bij den Vader tusschen te treden en te bidden: „Vader, vergeef het hun, want zij weten niet, wat zij doen."

Had Hij den gemirreden wijn gedronken, vruchteloos was dan' het smeeken van den boetvaardigen kruiseling geweest*) tot een' Heiland, die hem niet kon hooren of niet begreep, maar hem nu de poorten van het Paradijs opende, Zijne genade tot eeuwigen roem. Waren 's Heilands zinnen beneveld geweest; ach! denkt u het lot zijner arme moeder, die, waar het zwaard haar moederhart doorvlijmde, troosteloos weêr heen had moeten gaan, en bij ruwheid en spot der vijanden niet een' enkelen blik of woord van haar geliefd kind ten deel had kunnen vallen.

En Johannes, de discipel, dien Hij lief had, hoe wonder moet het hem bij al het onverklaarbare te moede geweest zijn! Maar ziet, Hij, die het meest leed van allen, had verzachting des lijdens geweigerd, om balsem te kunnen druppelen in de gewonde harten der zijnen, door het: „Vrouwe, zie uw zoon" het bijna bezwijkende hart van Maria te schragen, en door het: „Zoon, zie uwe moeder" den Apostel uit de droeve mijmering te wekken en de taak der liefde als zijne roeping aan te wijzen.

„Hij nam dien niet" om in deze zelfverloochening onuitwischbaar in het hart Zijner volgelingen te schrijven: „die Mijn discipel wil zijn, verloochene zich zelve" en dat andere woord: „hebt elkander lief, gelijk Ik u lief gehad heb."

„Hij nam dien niet" om door Zijn voorbeeld het voor de Zijnen te bekrachtigen, wat later Zijn uitnemende Apostel door den H. Geest zou schrijven: "GIJ KUNT DEN DRINKBEKER DES HEEREN NIET DRINKEN EN DIEN DER DUIVELEN."

Wij besluiten met de woorden van Spreuken 31:4—6:

„Het komt der koningen niet toe, o Lemuël! het komt der koningen niet toe wijn te drinken, en den prinsen, sterkendrank te begeeren; opdat hij niet drinke en het gezette vergete, en de rechtzaak van alle verdrukten verandere!

Zoo zijt dan nuchteren en waakt, want de toekomst des Heeren genaakt.

Sneek. HORN.

*) Mogen wij uit den bewusten toestand waarin zich de mede-Kruiselingen bevinden afleiden dat zij op het voorbeeld van den Heer ook den bedwelmende beker hebben geweigerd? Dit zou treffend zijn.

Eene overdenking bij het zien van eene regenboog.

Ongetwijfeld hebben de lezers van „de Christen" wel eens een regenboog gezien, dat prachtig natuurverschijnsel, door alle volken met bewondering beschouwd.

Onwillekeurig wordt het geloovig hart direkt bepaald bij het *vredeverbond*, dat God met Noach, en in hem met alle menschen heeft opgericht.

De regenboog predikt ons telkens weer het strenge oordeel over de zonde, maar ook Gods barmhartigheid tot Zijne menschenkinderen.

Er *is* en er *kan* veel *van* en *over* gezegd worden tot nut en stichting. Zoo zij het ook mij vergund eene overdenking terneer te schrijven, in de hoop, dat het ook voor anderen tot leering moge zijn. Ik dacht zoo, toen ik den helderen glans dezer hemelboog gadesloeg: neen! niet het *rood* alleen, noch het *blauw*, evenmin het *geel*, ook niet het *oranje*, zoomin als het *groen*, zelfs niet het *purper* of *violet* op zich zelf maken een schoone regenboog uit. Daartoe is noodig al deze kleuren bij elkandet te voegen, maar dan ook niet weer zoo, dat de zeven verwen afzonderlijk naast elkaar worden gelegd, maar zij moeten zich in elkander oplossen met zachte, bijna onmerkbare overgangen, zoodat de grenzen niet zijn aan te wijzen en toch moet iedere kleur op zich zelf schitteren.

Dit poogde ik over te brengen op het christelijk leven en vond er een beeld in, zocht naar de onmisbare eigenschappen van oprechte godsvrucht, als: GENADE, GELOOF, HOOP, LIEFDE, DEUGD, ZELFVERLOOCHENING, TOEWIJDING.

Daarna ging ik ieder afzonderlijk beschouwen, zooals men dat werkelijk in het leven onder de menschen aantreft. Immers er zijn menschen die enkel roemen in de *genade*, genade voor en na en altijd daarbij blijven staan. Anderen spreken alleenlijk over het GELOOF — „geloof maar," dat is hun tekst, preek en toepassing. Een derde verblijdt zich steeds in de *hoop*. Hoop doet leven; hoop verloren al verloren. Hoop voor het tegenwoordig, hoop voor de toekomst. Hoop tegen hoop. Daarnaast verlustigt zich een ander in de *liefde* — doch meer in beschouwing dan in de praktijk des levens. Een vijfde beweert, dat het vooral aankomt op *deugd* — d. i. het voortbrengen van goede werken; die weer niets baten volgens no. 6, als ze niet gepaard gaan met *zelfverloochening*, d. w. z. de booze, zondige lusten en vleeschelijke begeerten te breidelen. Een zevende meent niets anders noodig te hebben dan zichzelven dagelijksch op het altaar der *toewijding* te leggen en zichzelven in stille overpeinzingen te offeren.

Ik bezag deze blijkbaar christelijke eigenschappen ieder op zich zelf, doch bemerkte heel spoedig dat ze niet de vrucht waren van een nieuw levensbeginsel; evenmin toen ik deze afgetrokken begrippen naast elkander in de stralen van de zonne der gerechtigheid plaatste; maar toen ik dit zevental in elkander gevlochten aanschouwde, of beter gezegd uit elkander zag ontwikkelen — ja toen schitterde het christelijk leven schooner als de glans van den regenboog, en het steekt helder af tegen den donkeren achtergrond van een zondig verleden, doordat de stralen van Christus' verzoenende barmhartigheid zich voortdurend breken en kruisen in de tranen van ootmoedig berouw over het bedreven kwaad.

Moge ieder Christus-belijder zich er op toeleggen om in ware ootmoed in het licht van Gods aanschijn te wandelen en te werken, en alzoo iedere deugd betrachten in 't nauwste verband met een andere, dan zal zijn leven een sieraad zijn en bewondering wekken tot bekeering van anderen.

En helder schijnend, als de hemelboog, eenerzijds het strenge oordeel Gods over de zonde aankondigen, maar ook de innerlijke barmhartigheid en verlossende macht van Christus openbaren.

D. R.

De geschiedenis der Baptisten.

Doopsgezinde martelaren.

Dikwijls werd het doodvonnis in 't geheim voltrokken op de binnenplaats der gevangenis. Andries Langedal werd met nog twee anderen in het jaar 1659 te Antwerpen onthoofd, niet publiek, maar in de gevangenis. De overige gevangenen, wier aantal toen groot was, konden de terechtstelling door de vensters hunner cellen aanzien. Toen Andries nederknielde om den genadeslag te ontvangen, vouwde hij zijne handen te zamen en sprak: „Vader, in Uwe handen beveel...." Maar hij kon de woorden „beveel ik mijnen geest" niet voleindigen, de vlugge zwaardslag sneed hem het woord af, Verscheidenen werden het volgende jaar in dezelfde stad verdronken. Peter Gomer, een steenhouwer, Javot, een goudsmid, werden met elkander in eene ton verdronken. Lenaert Plovier en twee jonge vrouwen werden in zakken genaaid, in wijnvaten gestopt en des nachts in de gevangenis verdronken.

Joo Verbeek, een bedienaar van het woord Gods in zijne gemeente, onderging den marteldood te Antwerpen in het jaar 1561. Hij werd binnen vier dagen tweemaal op de pijnbank gelegd. Hij werd gegeeseld, dat het bloed begon te vloeien. Daar zijn rechterhand door de pijnbank verlamd was, had hij zijn laatsten brief aan zijne vrouw met de linkerhand met groote moeite geschreven. Hij werd in eene stroohut verbrand, zooals dit tegen het einde der vervolging gewoonlijk het geval was. Men had waarschijnlijk tot dit middel de toevlucht genomen, om te beletten, dat de omstanders getuige zouden wezen van de vreugde, waarmede godsdienstknechten in den dood gingen en zoodoende aan alle uiting van medegevoel de pas afgesneden werd. De martelaren werden binnen de hut aan den brandstapel gebonden en verworgd, waarop het vuur werd ontstoken en de hut en het lijk met elkander werden verbrand.

Dertien broeders en zusters, die men te Hallewijn op aangifte had gegrepen en naar de gevangenis te Lille, in dien tijd Rijssel geheeten, gesleept, werden spoedig daarop allen levend verbrand, op drie verschillende keeren. Onder hen bevond zich Jan de Swarte, bedienaar des Woords, zijne vrouw en vier zoons. Toen Jan de Swarte gevangen genomen werd, waren zijne beide jongste zoons niet te huis; dezen keerden echter ondertusschen naar huis terug.

Als zij hunne woning naderden, waarschuwden de buren hen en vertelden hun, wie in huis was en hoe hunne ouders gevangen waren genomen. Toen sprak de een tot den ander: „Laat ons niet vlieden, maar met vader en moeder sterven." Onderwijl werd Jan de Swarte als gevangene naar buiten gebracht, en toen hij zijne beide zoons gewaar werd, zeide hij tot hen: „Kinderen, wilt ge met mij naar het nieuw Jeruzalem gaan?" Zij antwoordden: „Ja, vader, dat willen wij," en zij werden met hen gevangen weggeleid. Zij werden allen naar Rijssel gebracht en in de vesting aldaar streng bewaakt. Jan werd in eene afzonderlijke afdeeling van den kerker gebracht., die den naam „het Paradijs" droeg. Deze ruimte was eng en laag, dat hij daar in niet rechtop kon staan, noch in zijne volle lengte zich kon uitstrekken.

Eens gebeurde het, dat op zekeren dag verscheiden broeders en zusters, door liefde en medelijden bewogen, van buiten de stad kwamen en tegenover de vesting stonden; zij riepen over de wallen en grachten heen en troostten de gevangenen. Onder hen was ook een broeder, Herman geheeten. Hij werd door iemand, vanwege de stad aangesteld, gadegeslagen, die heimelijk naderbij was gekomen, en eveneens gevangen genomen.

Na eene tiendaagsche opsluiting werden Jan de Swarte, zijn zoon Klaas, benevens vier anderen terechtgesteld. Terwijl zij naar de strafplaats gingen, sloeg de klok. Jan vroeg, hoe laat het was; men zeide hem, dat het vier uur was. Daarop troostte hij zich en zeide: „Om vijf uur hopen wij in het Vaderhuis rust te genieten."

Weinige dagen later werd Klaasken, de vrouw van Jan de Swarte, met hare drie andere zoons en met Herman, levend verbrand. De beide laatsten werden een jaar ingekerkerd, daarop werden ook zij levend in 't vuur geworpen en tot asch verbrand.

De priester, die hen verraden had, werd vreeselijk gestraft. Want zijn vleesch werd zoo door verrotting aangetast, dat het hem van het lichaam viel of weggesneden moest worden en geen genezing aangebracht kon worden. Terwijl hij nog op het ziekbed lag, kwam een man bij hem, om hem te bezoeken. Toen de priester over zijne groote ellende jammerde, sprak de man tot hem: „Dat zijn de gloeiende kolen van Rijssel." Dit krenkte den priester ten zeerste; maar hij moest zulke spotternij dulden, even goed als de straf zelven, waarmede God hem bezocht had. Eindelijk stierf hij een ellendigen dood, even als weleer Antiochus en Herodes.

H. DE HART.

(*Wordt vervolgd.*)

ZENDINGSBERICHTEN.

Indië.

Gedurende de 3 laatste maanden des jaars 1888 werden 730 geloovigen op 3 stations der Teloegoe-zending gedoopt. Dit arbeidsveld blijft nog steeds de roem van den zendingarbeid der Baptisten. Van hier als van vele andere punten van het arbeidsveld der christelijke zending komen vele, voor Europa's bevolking veroordeelende klachten, over den toenemenden invoer van brandewijn (vuurwater, zeggen de Indiërs). Dat deze rampspoedige handel onnoemelijk veel schade doet aan de verbreiding van het Evangelie en 't bevorderen der christelijke beschaving onder de heidenen, laat zich licht vermoeden.

Natal (Zuid-Africa).

Onder de Zoeloes in Natal heeft zich voor korten tijd eene geestelijke opwekking, even veelbelovend als onverwachts, voorgedaan. Het middenpunt dezer bewegingen is te zoeken onder de europesche bevolking of Boeren, die tot de Gereformeerde kerk behooren. Zij gingen door voor voorbeeldige christenen, zij lazen hun Bijbel, bezochten geregeld de samenkomsten tot godsdienstoefening en namen deel aan 't gebruik der sacramenten. Maar, met geringe uitzondering, viel het niemand op, de inboorlingen, onder wie zij reeds zoo langen tijd geleefd hadden, met het Evangelie bekend te maken. Voor ongeveer 3 jaar echter onstond er eene buitengewone godsdienstige beweging onder de Boeren. Sommigen, die zich gedurende tal van jaren voor goede christenen gehouden hadden, begonnen over hun zielenheil bekommerd te worden, en de een na den ander beleed daarna een nieuw schepsel in Christus Jezus te zijn geworden. Deze beweging nam steeds grooter uitgebreidheid aan, en weldra verhieven zich stemmen uit hen, welke op hunne verplichting met betrekking tot het zielenheil der Zoeloes de aandacht vestigden. Men ontbood Zendelingen uit Schotland en er werden zending-stations opgericht, welker getal thans 15 bedraagt. Op die stations werden vergaderingen gehouden, aan welke de Zoeloes, mannen, vrouwen en kinderen, in groote scharen deelnamen en ettelijke dagen aan elkander duurden. Honderde dezer onwetende, doch heilbegeerige heidenen zijn tot bekeering gekomen en het belangrijke der beweging neemt nog toe. De Boeren zijn de Zoeloe-taal machtig en bovendien in den Bijbel wel belezen, zoodat zij in ieder opzicht bekwaam zijn, zelf ook mede de handen aan het zendingswerk te leggen.

Congo-staat.

De Baptisten-zending bevindt zich hier in bloeienden toestand. Kort geleden werden in Bansa Manteke 14 inboorlingen gedoopt en 7 in Palabala. Op eerstgenoemd station was voor korten tijd eene groote opwekking.

G. N. v. B.

GEMEENTENIEUWS.

Het laatstgehouden feest ging voor de Gem. DEVENTER en ZUTPHEN niet zonder zegen voorbij. De onderlinge overdenking van 's Heeren lijden op goeden Vrijdag maakte een diepen indruk op de harten der aanwezigen, vooral bij het gevoel van eigen ontrouw — kwam de trouwe liefde des te beter uit, en wij mogen gelooven, dat de nawerking van deze overpeinzing heerlijke vruchten zal afwerpen. Op den 1en Paaschdag was het zeer kalm, en met innigen dank werd herdacht de verrijzenis van de Zonne der gerechtigheid en haar stralen vielen verlichtend in onze harten en dat zegt veel bij de moeiten en zorgen des levens.

Den 2en dag was bovendien in dubbelen zin een feestdag. Meer dan 20 personen (waarbij een zr. uit Groningen) waren uit Zutphen tot ons gekomen, waaronder drie jongelingen — zonen van Gem. leden, om gedoopt te worden. Een voorrecht nooit genoeg te waardeeren, waarop de Voorganger dan ook met nadruk wees. ZEd. sprak des morgens over „des Christen Paaschvreugde" naar Job 19: 25*a*: „*Ik weet dat mijn Verlosser leeft.*" Daarna Avondmaal. 's Middags om 4 uur „liefdemaal," waarbij een meisje, van wie wij zulks reeds lang verwachten, tot overgave van haar hart kwam.

In ernstige vroolijkheid ging de tijd spoedig voorbij. 's avonds 8.15 moesten de Zutphensche br. en zr. weer vertrekken en werden uitgeleid door eenigen uit Deventer. De afscheidsliederen werden in blijdschap des harten en uit volle borst gezongen, zoodat spoedig een groote schare nieuwsgierigen om hen heen stond. Dit gaf aanleiding tot een straatprediking tegen die vele menschen.

Als de wereld toch eerlijk wilde zijn moest zij bekennen, dat de vromen toch alles behalve *kophangers* en *dompers* zijn, en dat juist zij zonder opwinding door bedwelmende dranken overal vroolijk kunnen zijn.

God zegene ook het gesprokene woord in overvloedige mate.

HEEG. Dat de Heer een verrassend God is, die zijne kinderen weet te verblijden en nooit met hen doet naar verdienste, maar steeds naar genade, mocht de Gemeente alhier ondervinden. Zagen wij in den laatsten tijd ons ledental steeds verminderen, naardien br. en zr. naar elders vertrokken, ditmaal zagen wij eene zuster aan de Gemeente toegevoegd worden. Langen tijd behoorde ze met haar hart reeds bij ons; doch nu greep zij moed om den strijd en het lijden te aanvaarden, die aan het doen van 's Heeren wil verbonden is.

Woensdag 16 April werd zij op verzoek der Gemeente in de Vrede-kerk te Sneek gedoopt.

SNEEK. Aan den avond van 1 April waren pl.m. 80 personen in de Vrede-kerk recht feestelijk bijeen. Wat was er nu weer aan de hand? Hoe zoo? vrager, is het zoo iets vreemds, dat menschen, tot wien gezegd is: „Verblijdt u ten allen tijd, wederom zeg ik u verblijdt u", vroolijk zijn?

Wij willen het u zeggen: de Chr. Jongelingsvereeniging „de Vriendschap" was jarig, en wel voor de derde maal.

Er was eene volmaakte harmonie en toch scheen er tusschen de woordvoerders strijd. De voorzitter n.l. zeide: niet jaar*feest*, maar jaar*vergadering* en de eere-voorzitter scheen wel een en al feest, geen wonder dus, dat hij, *feest*redenaar, tot motto voor zijn *feest*rede koos: 1 Cor. 5: 8a „*Zoo dan laat ons feest houden.*"

De voorzitter, die voor *vergaderen* was, bewees dit en zijn mede-bestuursleden hielpen hem trouw. Eerst vergaderden zij, n' 80 blijde menschen, ook hadden ze in de kas wat vergadert, om hen op gulle wijze te kunnen onthalen; toen brachten zij ter tafel wat zij uit de geschiedenis hunner vereeniging vergaderd hadden, waarbij zoo veel was dat van ervaren zegen, hulpe en goedheid Gods getuigden. Bovendien gaf de voorzitter nog eenige gedachten die hij vergadert had over het nut van een jaarvergadering en gaf als toepassing, dat het zeer gewenscht was, dat elk mensch voor zich eens jaarvergadering hield — dat dan de H. Geest als Leider, het geheugen als secretaris en het geweten als penningmeester uitstekend dienst kan doen.

Of er toen 80 jaarvergaderingen plaats vonden...? Wij hopen het. In elk geval er was een heilige stemming, er was zegen en dus waar genot.

Om nu te voorkomen, dat men de voorzitter niet scheef beoordeele, diene gezegd, dat nu het geen jaar*feest* maar jaar*vergadering* was, heel het feest op wat kleiner schaal kon gevierd worden, waarom er ook geen afgevaardigden van elders uitgenoodigd waren.

Behalve dat, was er wel een ietwat zware bastoon in het lied, wijl het ledental van 18 op 12 was gekomen en de uitgaven voor een knapen-vereeniging en Zondagschool tot spaarzaamheid drongen.

Zegene de Heer de jongelings-vereeniging, en roept zij ons een volgend jaar eens weer ter *vergadering*, dan zal haar uitnoodiging ons welkom zijn.

Een feestgenoot.

GEDACHTEN.

Als praatgraag en weetgraag samen komen, hebben ze elkander veel te vertellen, echter zelden wat goeds. Waar ernst en liefde samen wonen stichten zij elkander, en laten anderen met rust. v. B.

Niet elk woord dat men hoort, of elke ingeving die men krijgt, is te vertrouwen; wij behooren voorzichtig en langmoedig de dingen naar Gods wil te overwegen. Wij gelooven en spreken, helaas, eerder het kwade dan het goede van anderen — dat is onzen aard. Degelijke menschen echter gelooven niet zoo licht iederen verteller, dewijl zij weten dat menschelijke zwakheid tot het kwade geneigd is, en men dikwijls in woorden struikelt. THOMAS à KEMPIS.

Zichzelven recht te kennen en zichzelven op den achtergrond te stellen, dat is de verhevenste en nuttigste les. Zichzelven niet te achten en van anderen altijd goed en hoog te denken, is groote wijsheid en volkomenheid. Ziet gij iemand zondigen of zwaar overtreden, zoo moogt gij u toch niet beter achten, dewijl gij niet weet, hoe lang gij in het goede zult staande blijven. Wij allen zijn gebrekkig, doch niemand worde door u gebrekkiger geacht, dan gij zelf zijt. Dezelfde.

Gedenk steeds de spreuk: „Het oog wordt niet verzadigd van zien en het oor niet van hooren" (Pred. 1). Daarom beijver u, om uw hart af te wenden van de liefde tot de zichtbare dingen en om u tot de onzichtbare dingen te keeren; want wie zijn vleeschelijken zin volgt, bevlekt zijn geweten en onttrekt zich aan de genade Gods. Dezelfde.

VARIA.

„WAT ZULLEN DE MENSCHEN ER VAN ZEGGEN?"

Twee Indische koningen streden tegen elkander. De een overwon den andere, nam diens Zoon gevangen en voerde hem mede naar de hoofdstad van zijn rijk en hield hem daar lange jaren in gevangenschap. Eindelijk liet zich de overwinnaar bewegen,

hem vrij te laten. Hij werd voor den koning gebracht, en deze sprak tot hem: „Ik wil U de vrijheid geven, maar onder eene voorwaarde: gij zult namelijk door mijne dienaren de geheele stad rondgeleid worden en bij die gelegenheid eene tot aan den rand met melk gevulde schotel dragen. Verliest gij er geen druppel uit, zoo zijt gij vrij; gelukt U dit echter niet, zoo zult gij op de plaats nedergestooten worden."

„Wat zullen de menschen daar van zeggen?" zuchtte de prins.

Het bevel des konings werd volbracht. Duizende menschen stonden op de straten en pleinen, om dit merkwaardig schouwspel te zien. Maar de prins zag rechts noch lings en had steeds zijne oogen op den melkschotel, — want van een druppel hing immers zijn leven af! Gelukkig werd de tocht volbracht, en de prins kwam weder tot den koning.

„Nu," sprak deze tot hem, na hem vrij verklaard te hebben; „wat hebben de menschen gezegd, en welke gezichten hebben ze gemaakt?

„O koning," antwoordde de prins, „ik heb niemand gehoord of gezien."

Lieve lezer! gij lacht wellicht om dezen dwazen prins, die denken kon aan de onaangename blikken en woorden der lieden, dewijl de mogelijkheid voor hem bestond, in dezen weg vrijheid en leven te verliezen. Gelijkt gij niet op hem, door ook steeds aan de menschen te denken, wat zij wel van u zullen zeggen, als gij u tot den Heere bekeert, en verder in de plaats uwer woning wandelt als een, die zijne zaligheid zoekt. Gij kunt nu eenmaal niet behouden worden, zonder het door de wereld verachte teeken: het kruis, dat door u moet aanvaard en gedragen worden. O, doe als de prins, zie niet achterom, noch rechts noch links, maar alléén voor u. Wanneer gij alzoo met alle ernst er op bedacht zijt om het kruis uwen Redder na te dragen, dan zult gij de menschen niet zien. Uw Heere zal U dan kunnen vrijverklaren en Zijne eeuwige vreugde schenken.

H. D. H.

HOE KAN IK BIJ MIJN ARBEID GOD DIENEN?

Wanneer een landman zijn vee naar de markt drijft en hij beveelt die zaak te voren den Heiland aan, en het is hem om den wil des Heilands daarin te doen, dat hij toch bij den verkoop niet zal liegen, niet bovenmate zijn vee prijzen, geen onnutte woorden spreken, maar zijn rede mag zijn ja, ja! neen, neen! en liever schade lijdt, als zijn naaste schade berokkend — alles uit gehoorzaamheid en uit liefde tot den Heiland, zoo heeft hij in zijn handel God gediend.

En wanneer een dienstmaagd de kamer veegt, en een knecht den stal reinigt, of een arbeider het veld bearbeid of ander werk verricht, zoo kunnen zij zulks doen in misnoegdheid, met murmureeren, in den geest van een knecht, enkel om des loons wil, uit gewoonte enz. en in deze gevallen worden zij door hun werk van God afgevoerd, in ieder geval niet naar Hem heengetrokken; zij kunnen het echter ook doen om des Heeren wil; zij kunnen het uit liefde en gehoorzaamheid jegens den Heiland doen, die hun in dat beroep heeft geplaatst; zij kunnen daarbij om des Heeren wil vlijt en trouw en nauwgezetheid bewijzen; zijn ze zoo in hun beroep, zoo wordt hun geheele beroep tot bevordering van hunnen innerlijken wasdom, even zoo goed als wanneer zij in de kerk zijn, en als door de voortreffelijkste gemoedsbewegingen. En wanneer wij ook duizend gebreken hadden — zoo drijven die ons, zoo spoedig wij die bemerken, uit tot den Heiland, zoodat wij dag en nacht niet uit zijne school komen. Maar, lieve lezer, ga eerst tot den Heiland en geef Hem uw hart, eerst dan kunt gij den Heere dienen!

Of zijt gij al wedergeboren?

VERDEELDHEID.

Voor verdeeldheid moeten wij in de Gemeente zeer bang zijn. Ze kan zoo licht komen en richt soms zulk een groot kwaad aan. De Duivel doet niets liever dan ze bewerken, want hij weet zeer goed, dat er dan van de Gemeente geene kracht uitgaat. Zij komt soms uit een zeer geringe oorzaak; wel eens te onbeduidend om er met elkander voor in het strijdperk te komen. Daarom moeten wij zeer op onze hoede zijn. Zoo las ik in een Kerkgeschiedenis iets over de vroegere Doopsgezinden en wel over hunne Gemeente te Franeker, uit het jaar 1586, dat wij letterlijk overnemen:

„De Doopsgezinden van Franeker geraakten omtrent dien tijd met malkander geheel overhoop, en wierden zelfs in twee of drie partijschappen verdeeld, en dat om een zeer geringe reden.

Hun bisschop, Thomas Beenkens genaamd, een huis gekocht hebbende, zeiden sommigen dat hij niet ter goeder trouw hadt gehandeld; anderen hielden staande, dat hij behoorlijk gehandeld had; maar een derde soort hield zich buiten het verschil.

Deze allen scheurden zich van malkander. Die het met Beenkens eens waren, wierden *Huizekoopers*, en der zelver partijen *Tegen-Huizekoopers* genoemd, terwijl de derde soort de naam van *Onzijdigen* werd gegeven."

Reken eens aan: om het koopen van een huis splitste zich die Gemeente in drieën. Om een kwestie van handelwijze zulk een verdeeldheid. Hoe treurig!

Daar komen gedurig zaken in de Gemeente voor waarover men niet gelijkelijk denkt; maar als er de eer van God en het behoud van Zijn onveranderlijk woord niet mede op spel staat, dan moet de minderheid zich aan de meerderheid onderwerpen. Doet men dat niet dan kan men wel over alles strijd en beweging maken. Al is men dan ook met het een of ander besluit der Gemeente niet eens, dan legt men er zich bij neer, uit vreeze van anders tegen den Heere te strijden. Heeft de meerderheid der Gemeente het mis gehad, dat zal dan wel de tijd leeren en de Gemeente krijgt daardoor levenswijsheid, maar vóóral ze blijft bij een.

H. D. H.

HET LANGSTE EN HET KORTSTE WOORD.

Er was eens een gezelschap van vroolijke menschen bij elkaar, zij hadden reeds veel genoegen gehad, toen er een voorstelde om raadsels op te geven. Dit voorstel vond algemeen bijval, en zelfs de meer bejaarde dames en heeren mengden zich nu in den vroolijken kring. Ieder moest nu uit den schat zijner geputte wijsheid een raadsel opgeven, of wel een, dat hij zich van vroeger herinnerde. Nu kon men moeilijke en gemakkelijke, geestige en flauwe, vroolijke en ernstige, goede en slechte raadsels hooren, het was een mengelmoes door elkaar. Ik ben er vele van vergeten, en andere waren de moeite niet waard om onthonden te worden, doch één er van is mij altijd in het geheugen gebleven. Een bejaarde mijnheer, die er geen geheim van maakte, dat hij wat laat tot de kennis van Christus gekomen was, deed de vraag: „Welk is het langste van alle woorden?"

Men raadde over en weer, maar niemand kon het gewenschte antwoord vinden.

Na eenigen tijd gaf hij op verzoek van het gezelschap de oplossing van zijn raadsel, en zeide: „het langste woord is „eeuwigheid." Toen volgde hij: „Kunt gij mij nu ook zeggen wat het kortste woord is?"

Het raden begon nu weer opnieuw, maar hoe men ook peinsde en dan eens dit dan weder dat antwoord gaf, de juiste oplossing kon men niet vinden.

„Dan zal ik het u maar zeggen, met deze woorden make de oude heer een einde aan het raden, „het kortste woord is „heden", want het duurt slechts éene seconde. Wij moeten altijd bedenken, waarde vrienden, dat het heden de ras voorbijsnellende tijd is, waarin wij ons voor de eeuwigheid moeten voorbereiden!"

ABONNEMENTSGELDEN.

Van Br. L. B. H. te Wolvega *f* 3.60.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de zending (br. C. Mensink Tetuan, Marocca) *f* 3,70, verzameld door zr. M. v. d. H. te Leeuwarden.

N. v. BEEK.

No. 163. 1 October 1889 8ste Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Groningen.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DANKGEBED.

O, Vader, U zij dank voor Uw genade en trouw,
In Christus uwen Zoon zoo ruimschoots ons bewezen;
In Hem, wilt Gij voor ons, Uw kinderen, alles wezen,
Uw dierbre Vaderhand, zien we ook in smart en rouw.

O ja, wij zien die hand bij 't loeien van d' orkaan,
Bij 's vijands woest getier. Wat zou ons dan nog hinderen;
Gelijk een ad'laar 't jong, beschermt Gij Uwe kinderen;
[illegible] Uw wijzen Raad zal eeuwiglijk bestaan.

Van zegen druipt *die* hand, ook dan als Gij ons slaat,
En als w' Uw hand maar zien, dan kussen wij de roede.
Ja dan, dan keert voor ons, het kwade zelfs ten goede;
Uw balsem zegt het ons, dat Gij ons niet verlaat.

O, Vader, U zij dank, ja dank voor lief en leed,
Uw liefde blijkt *daar* 't meest, waar Gij ons komt kastijden;
Alleen als 't noodig is, zendt Gij ons smart en lijden,
En met Uw zoeten troost staat Gij dan steeds gereed.
Och Vader! wil ons steeds Uw vaderhand doen zien,
En waar wij struikelen soms uw hulp en kracht ons bien.

H. J. H.

„Een pilaar en vastigheid der waarheid."

. . . . het huis Gods, hetwelk is de Gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid. 1 Tim. 3: 15b.

Opdat Timotheus, Paulus' oprechten zoon, die hij in de Gemeente te Efeze achtergelaten had, weten zou „hoe men in het huis Gods moet verkeeren," had hij hem in dit en het voorgaande hoofdstuk van dezen brief menige wenk en onderrichting gegeven. Om het gewicht van dit „rechte verkeeren" zijnen beminden zoon te doen beseffen, stipt hij, als met een paar woorden, de hooge beteekenis der Gemeente aan, waarin hare groote verantwoordelijkheid en dure roeping als van zelf liggen opgesloten. Eerst noemt hij de Gemeente „Gods huis," dan „de Gemeente des levenden Gods," en eindelijk: „een pilaar en vastigheid der waarheid."

DE GEMEENTE GODS HUIS

immers, die dit alles gebouwd heeft is God? Voorzeker, den hoogen God zelf is Bouwmeester. Hij is het, die van den dooden rots „Adam" steenen afhouwt, ze tot levende steenen herschept, en ze dan toevoegt tot Zijn heiligen tempel.

Hoe zeer wordt het woord „gemeente" misbruikt als men het toepast op de kerken, waar geloovigen en ongeloovigen samenwonen, waar men bekeering predikt aan de Gemeente. Verregaande verblinding! Neen, de Gemeente *is* bekeerd. Gods huis wordt niet uit zoo ongelijke bestanddeelen gebouwd; 't wordt opgetrokken uit *levende* steenen. Bij den bouw van de type van dit huis (Salomo's tempel) mocht dan ook geen hamerslag worden gehoord. Beneden in de steengroeven klonken de slagen van houweel en moker; maar wat den heiligen berg opgedragen werd, om aan Gods tempel toegevoegd te worden, dat was gereed klaar. Zoo ook de Gemeente, Gods huis. Uit levende steenen, d. i. vernieuwden van hart, wordt Gods huis gebouwd, en zulks naar Zijn eigen bestek.

De Gemeente heet Gods huis, omdat Hij er woont. Hoeveel zegt dit. Ik zal in haar wonen en onder haar wandelen, spreekt de Heer. Ja, God is in het midden van haar, want: de Heer woont in het „heilige."

En Hij woont er niet als bedektelijk en onbekend; neen, juist in dit zijn huis openbaart Hij zich in al de heerlijke deugden en eigenschappen van Zijn wezen, Zijnen verlosten ten goede.

De Gemeente heet Gods huis, omdat zij aan Hem gewijd is. Niets wordt in haar gevonden of door haar verricht, wat niet de eere Gods beoogt. De verheerlijking van Gods grooten en driewerf heiligen naam is doel van haar bestaan.

In dat huis, waarvan God de Bouwman is, is Christus Heer, zijn de geloovigen huisgenoten en de ambtsdragers huisverzorgers. Onuitsprekelijke genade dáár onze plaats te hebben.

DE GEMEENTE DES LEVENDEN GODS.

Als een nadere bepaling van dit huis Gods, noemt de Apostel het: de Gemeente des levenden Gods. Dit teekent de verhevene eigenaardigheid van dit N. T. huis, in onderscheiding van Tabernakel en Tempel, die ook woonsteden Gods waren. Daar had een uitwendig dienen, in uitwendige dingen, met uitwendige middelen plaats. In het huis Gods van den nieuwen dag is een dienen naar den geest, niet naar de letter, een aanbidden in geest en in waarheid. De Gemeente is in overstemming met Hem, wiens huis zij is: levend. Ja, zij leeft; het leven Gods leeft in haar; dat leven wordt *in* en *door* haar geopenbaard, daarom heet zij ook

EEN PILAAR EN VASTIGHEID DER WAARHEID.

De waarheid komt van boven, — is uit God; — Christus is de waarheid.

In Hem, door den H. Geest, in het woord, treedt zij in een verleugende wereld, die aan den vader der leugen dienstbaar is.

De duive Noachs nu, vond geene plaats voor het hol van haren voet; 't gaat de waarheid in de wereld als wereld niet veel beter, zij struikelt immers op hare straten. Doch in die wereld is de Gemeente; die haar eigen schepping, maar haar nu ook een Pilaar en vastigheid in de wereld is.

Hoe heerlijk niet waar? der waarheid tot een herberg te mogen verstrekken.

Want gelijk de Gemeente uit de waarheid is, in de waarheid staat en wandelt, kan nu de waarheid daar haar woning en zetel vestigen, ja is zij, met het oog op de taak, die de waarheid zich in de wereld ten doel stelt, haar tot een „pilaar en vastigheid."

Merk op de verhevene roeping der Gemeente Gods: Gods eeuwige waarheid tot steun en vastigheid in deze wereld te dienen.

De Gemeente is der waarheids-aanbevelingsbrief bij de wereld-

Wil de wereld de waarheid hooren, zij geve acht op het woord.

Wil zij de waarheid zien en kennen in hare vastheid en welgegrondheid, zij zie op de Gemeente.

De Gemeente heeft de opdracht bewaarster der waarheid te zijn. 't Evangelie te behouden op zoodanige wijze als zij 't ontvangen heeft. 't Evangelie niet in te ruilen voor een ander, al zou ook een Engel uit den hemel het prediken. Te strijden voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is.

Ze achte dit deel van hare roeping niet van ondergeschikt belang; hiervoor bestaat gevaar; de roep van het hoog verlichte modernisme: „geen leer maar leven" is ook een geloovig deel te machtig geworden; terwijl een dood en zieldoodende formaliteit en letterknechterij aan de andere zijde, het hare daartoe bijdroeg. Men zij op zijn hoede; elke afwijking van de geopenbaarde waarheid, werkt het verderf. Die spreekt, spreke als de woorden Gods.

Pilaar en vastigheid der waarheid is de Gemeente dáár vooral, waar zij in hare bekeering, vernieuwing en God gewijden wandel, de kracht en heerlijkheid der waarheid toont.

Het volgende geeft dit recht te verstaan: eens kwam tot een zendeling een inboorling van een eiland, waar het Evangelie nog niet gepredikt werd, met de begeerte om gedoopt te worden. Vol verbazing staarde de zendeling hem aan en zeide: hoe, begeert gij den Doop? hebt gij dan het Evangelie reeds gehoord? Hij antwoordde: „Neen, gehoord heb ik het niet, maar ik heb het gezien. Een van onzen stam verliet voor een tijd ons eiland en was toen hij weer kwam een geheel ander mensch, hij zeide Christen te zijn geworden, zie, nu wensch ik het ook te zijn."

Hoe heerlijk is dus de roeping der Gemeente,

maar even groot is ook hare verantwoordelijkheid.

Immers een pilaar brengt steun en sterkte zoolang ze hecht en vast staat, maar zoo zij wankelt, of scheef gaat hangen, wordt zij juist het tegenovergestelde van een steun; niemand bouwt meer op zulk een pilaar, maar men ontvlucht haar, ten einde er niet onder verpletterd te worden.

Twee Simsonsarmen rukten de beide steunpilaren om, waarop Dagon's tempel rustte, en zij stortte in en doodde Simson en velen met hem.

Gemeente des Heeren wees op Uwe hoede.

Evenzoo is het met een fundament, als het verzakt is het juist 't tegenovergestelde van een betrouwbaren grondslag; niemand zal er op bouwen, maar het veeleer vermijden.

Arme wereld, in leugen en ongerechtigheid verzonken, als gij zijt, wat moet er van U worden als zij, die voor U der waarheids-aanbevelingsbrief moesten zijn, haar veeleer in miskrediet brengt?

Dit laatste verhoede God.

Daarom „reinigt U, gij die de vaten des Heeren draagt."

Zie dan hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als omwijzen maar als wijzen.

Houdt uwen wandel eerlijk bij degenen, die buiten zijn, opdat zij Uw goede werken mogen zien en uwen Vader, die in den hemel is, verheerlijken.

Maar ook, elk der leden in het algemeen en de Opziener der Gemeente in het bizonder, houde de hand aan de van God verordende tucht. Verslapping in deze is allernoodlottigst, èn voor wie getuchtigd moet worden èn voor de Gemeente met het oog op haar eigen geestelijk welzijn en hare roeping tegenover God en de wereld.

Sneek, 23 Sept. HORN.

Gedenkdag van de stichting der Gemeente te Hoorn en Berkhout 1883.

LEVEN UIT HET GELOOF.

„Maar de rechtvaardige zal uit zijn geloof leven." Hab. 2 : 4 en Rom. 1 : 12*b*.

„Leven uit het geloof," dat wil zeggen leven uit kracht van en volgens het beginsel des geloofs. Wij hebben in een paar voorgaande artikeltjes getracht aan te toonen, waarin het wezen des geloofs bestaat en wat het zedelijk beginsel des geloofs uitmaakt. In verband daarmede kunnen we zeggen: het geloof moet het geheele leven bepalen en beheerschen; want „al wat niet is uit het geloof, is zonde."

Het geloof erkent het recht Gods op den mensch met alles, wat aan hem is en wat hij heeft, in 't algemeen als het recht eens Scheppers, in 't bijzonder als het recht eens Verlossers. In dien dubbelen zin weten Christenen het eigendom des Heeren te wezen, zoowel lichamelijk als geestelijk, en dat wel in zulk een verband, als het kind staat tot zijn vader. — Zoo is God dan beide Heer en Vader over de geloovigen, en wordt als zoodanig door hen erkent.

En welk een liefderijk, zorgend Vader betoont God zich voor de Zijnen! Zulks ondervinden allen, die op Hem vertrouwen. Zij weten zich met lichaam en ziel voor rekening van den Heer, die gezegd heeft, „werpt al uwe bekommernissen op mij, want Ik zorg voor u."

Het schijnt vreemd, dat men dikwijls gemakkelijker gelooft tot het bekomen van de onzichtbare dingen, dan tot het verkrijgen van de zichtbare; dat men gemakkelijker zijne ziel dan zijn lichaam ter verzorging aan den Heer overlaat. Maar ach, het komt hier van daan, dat het geloof meer bespiegeling dan praktijk is; men past het geloof, in zijn waren aard, niet in al dingen des dagelijkschen levens toe. Men laat den Heere Jezus wel voor zijne ziel en zaligheid zorgen, maar voor het lichaam en des zelfs behoeften wil men zelve zorgen. Jammerlijke dwaling. Velen, die belijden te gelooven, tobben, zorgen en zwoegen, gaan onder zware pakken en lasten gebukt, zoodat ze ongeschikt worden voor den dienst des Heeren, en alsof ze van de wereld waren, en alsof ze geen levenden God in den hemel hadden, op Wien ze mogen rekenen, en die gezegd heeft: „Ik zorg voor u!" — Heeft dan de les van onzen Heiland, Matth. 6 : 24—34, geene beteekenis of waarachtigheid voor de geloovigen van dezen tijd? — Letten we vooral op 's Heeren woorden Luk. 21 : 34: „En wacht u zelven, dat uwe harten niet te eeniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap en z o r g v u l d i g h e d e n dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens overkome."

Edoch, is de eeuwige behoudenis onzer ziel niet onmetelijk veel meer dan het tijdelijk onderhoud des lichaams; zullen wij dan voor de eerste vertrouwen kunnen hebben, terwijl we voor het laatste vol bezorgdheid zijn? De Heer zegt: „weest niet bezorgd." Hij is zoo vriendelijk," dat Hij al onze zorgen op zich neemt, laat ons dan Zijne liefde niet versmaden.

Ja, maar de ondervinding, zegt deze of gene soms. Welzeker, de ondervinding van velen was dikwijls, dat vele moeielijkheden en groote bezwaren hun overkwamen en neerdrukten; maar waren die moeielijkheden en bezwaren niet een gevolg van ongeloovige, dwaze, eigenwillige handelingen? Konden ze wel ooit op rekening van de trouw van God geschreven worden? Werd er wel immer een nedrig, stil, geloovig wachten op den Heer in acht genomen, in alles Zijn wijzen raad opgevolgd?

De Heer kan niet altijd terstond al onze begeerten vervullen; Zijne wegen zijn ook hierin vaak zoo veel hooger dan onze wegen en Zijne gedachten anders dan de onze. Ook hier staat redeneering en berekening tegenover het geloof des harten. Als de Heere Jezus duizende menschen wil voeden met vijf brooden en een paar visschen dan luidt de natuurlijke redeneering der jongeren: „Wat zijn deze onder zoovelen," — maar de Heer zegt: „doet de scharen nederzitten en geeft hun te eten," en Hij zegent de brooden en al de menigte wordt van dezelve verzadigd, ja er is overvloed. Zoo werkt de Heer met Zijn zegen tegen alle menschelijke, wiskundige berekeningen in! — O, hoe heerlijk zou het zijn in de maatschappij als dat beginsel des geloofs heerschte, dan ware er geen ontevredenheid en geen ongerechtigheid. Doch dit zal wel tot de vrome wenschen blijven behooren. Maar kan het dan zoo niet worden, meer en meer, onder degenen, die den Heere Jezus beminnen? Zullen die, zooals helaas zooveel gezien wordt, aan de wereld gelijk, met hunne bezorgdheden en ijdele berekeningen voortgaan, hunne roeping vergetende om den Heer alleen en niet de menschen te dienen; den Heere Jezus alleen, maar niet den Mammon en hun brood en kleeding hunne krachten te wijden?

Doch er behoort tot het leven uit het geloof nog meer. Gelooven is in de praktijk gehoorzamen. Dit geldt niet alleen voor groote dingen, voor handelingen, die men in 't algemeen godsdienstige noemt, maar ook de kleine dingen des dagelijkschen levens. Als men zich in het geloofsleven wenscht te oefenen moet men beginnen met het bij de kleinste dingen toe te passen. Wij mogen in geen ding eigenwillig handelen; wanneer we door het geloof leven, staat immer de vraag voorop: zou dit of dat wel naar den wil des Heeren zijn. Dan is er eene vrees om iets te beginnen, van hetwelk we niet weten, dat het naar Gods wil is. Dat is de vreeze des Heeren. Dat leven maakt recht gelukkig en behoedt ons voor vele jammerlijke teleurstellingen en schadelijke handelingen. Het gaat gepaard met eene dringende behoefte aan voortdurend gebed; want naarmate wij meer geloovig handelen en wandelen, gevoelen we meer onze diepe afhankelijkheid van God. Zoo levende en handelende zou de Christen in menige verzoeking en veel strijds, waarin hij nu vaak struikelt of valt, staande blijven en roemrijk overwinnen. In den weg des geloofs wordt de bijzondere leiding des H. Geestes ondervonden, daar is de ware bezieling, een heilige ijver en nauwgezette trouw in den aangewezen werkkring.

Bijzonder moet de arbeid op 't gebied van Gods Koninkrijk of in het Evangelie, wat die ook zij, een werk des geloofs wezen, niet alleen van den arbeider persoonlijk, maar van de Gemeente met hare arbeiders, die zij in den naam des Heeren uitzendt. O, op dat gebied is ook zoo veel twijfelzucht en veel kansberekening, in plaats van een eenvoudig, ernstig geloof. Vandaar ook zoo weinig g e m e e n t e l ij k gebed. Daaruit volgt weder, dat er weinig gemeenschapsoefening, weinig innerlijk verband onder de kinderen Gods bestaat. Men komt in den regel veel meer samen om met elkander te beraadslagen over een en ander, niet zelden te twisten zelfs, dan om zich gemeenschappelijk te sterken in geloofsoefening en gebed. Op- en aanmerkingen maken over hetgeen gedaan wordt, geschiedt vaak veel gemakkelijker, dan er een werkzaam deel in nemen en er voor bidden.

Dit moet door ons zoo niet geschieden, mijne broeders! — Wij werken het werk des Heeren, dat is een groot werk, te groot voor *onze* krachten, maar in het geloof, steeds of hankelijk biddende, zullen we in den naam des Heeren, krachtige daden doen.

En ook hier kunnen tijdelijke zorgen zoo licht knellen en drukken, zoo zelfs, dat we ongeschikt worden om den Heer met opgewektheid en blijdschap te dienen. Laat ons toezien, broeders, want het is Satans list, 't is een product van 't ongeloof. Zou God, die ons Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, ons met dien Zoon, niet alle dingen schenken! Indien de Gemeenten geloovig wandelen zullen ze in hare behoeften kunnen voorzien en hunne dienaren kunnen verzorgen. Daar staat de levende God in den hemel haar borg voor!

En heeft de Heer ons geroepen tot het heerlijke werk in het Evangelie, of in de Gemeente, dat we toezien, dat we ook in een leven des geloofs onzen Zender verheerlijken, en niet worden ingewikkeld in de handelingen des leeftochts, opdat we Dien mogen behagen, die ons tot den krijg heeft aangenomen. Zoo zullen we prediken door woord en voorbeeld. — De groote dienstknecht van Christus, de Apostel Paulus staat daar voor ons, en roep ons toe: „I k w e e t v e r n e d e r d t e w o r d e n, i k w e e t [illegible] o v e r v l o e d t e h e b b e n; a l l e s z i n s e n i n a l l e s b e n i k o n d e r w e z e n, b e i d e v e r z a d i g d t e z ij n e n h o n g e r t e l ij d e n, b e i d e o v e r v l o e d t e h e b b e n e n g e b r e k t e l ij d e n.

„I k v e r m a g a l l e d i n g e n d o o r C h r i s t u s, d i e m ij k r a c h t g e e f t."

Als wij God onze God noemen en Jezus Christus onze Zaligmaker, behooren we ook al Zijne beloften in al haren rijkdom en volheid te aanvaarden. Die beloften zijn ons als stukken van groote waarde, met welke wij naar de hemelsche bank moeten gaan, waar ze voor hun volle waarde uitbetaald worden. Doch wij doen somtijds als iemand, die van zijn vader stukken van waarde geërfd had, met welke hij zich naar een bankier begaf, maar toen deze weigerde ze uit te betalen, zeggende, dat hij die stukken niet kende, gaf de erfgenaam den moed terstond op en sloot die kostbare actiën jaren lang in eene kist, terwijl hij een kommerlijk leven leidde. Toen hij na jaren die stukken eens aan een vriend liet zien, maakte deze hem duidelijk, dat zij hem, wanneer hij er zich mede naar het rechte kantoor begaf, terstond ten volle, met de renten, die er op verloopen waren er bij, zouden uitbetaald worden. Hij deed het en wist zich in korten tijd een rijk man.

G. N. v. B.

(Wordt vervolgd).

De geschiedenis der Baptisten.

Levensbeschrijving van Menno Simons.

(Vervolg.)

De laatste vijf en twintig jaren van zijn leven bracht hij in moeitevollen en gevaarlijken arbeid in de prediking der waarheid door. Daar hij gedurig gedwongen werd van woonplaats te verwisselen en het grootste deel van zijn tijd op reis of in verbanning door te brengen, zoo was zijn leven steeds onrustig en vol moeite.

Daar hij in den eersten tijd van zijn predik-

ambt gehuwd was, zoo vermeerderden zijne zorgen en lijden daardoor nog, dat ook zijne vrouw en kinderen dezelfde beproevingen en gevaren met hem moesten door maken. Maar hij arbeidde onversaagd voort en God zegende hem bovenmate.

Hooren wij hem nog eenmaal:

„Ongeveer een jaar later kwamen zes of acht personen tot mij, die één hart en ééne ziel met mij waren, terwijl ik in de stilte het woord Gods beoefende, las en schreef; in hun geloof en wandel waren zij, zoover de mensch oordeelen kan, onberispelijk, afgezonderd van de wereld, zooals de Heilige Schrift het verlangt, het kruis onderworpen en „hadden een afschuw, niet alleen van de Munstersche, maar ook van alle wereldsche vervloekingen en gruwelen." Met grooten, liefdevollen ernst drongen zij er op aan en vorderden van mij in den naam der godvruchtigen, die met hen en mij in gelijken geest en zin wandelden, dat ik toch den grooten zwaren jammer en nood der arme bedrukte zielen een weinig zou ter harte nemen — want de honger was groot en de trouwe herders gansch weinig — en het pand, dat mij de Heere, ondanks mijne onwaardigheid, had toevertrouwd, tot winste mocht besteden.

„Als ik dat vernam, werd ik zeer bedroefd; angst en vreeze kwamen mij over. Want ter eener zijde zag ik mijne geringe gaven, hoe het mij aan ervaring ontbrak; ik dacht aan mijne zwakke en schuchtere natuur en aan de overgroote boosheid, moedwil, verkeerdheid en tyrannie dezer wereld; de geweldig groote secten, de spitsvondigheden veler geesten en het zware kruis, dat mij niet weinig drukken zou. Dan aan de andere zijde dreef mij den erbarmelijk pijnlijken honger, gebrek en nood der godvruchtige, vrome kinderen; want ik zag, dat zij dwaalden, gelijk de onnoozele verlaten schapen, die geenen herder hebben.

„Ik heb mij ten laatste na veel bidden den Heere en Zijner Gemeente gegeven onder de volgende ... itie, dat zij en ik den Heere een ... g zouden bidden. War.. het alzoo zijn welgevallige heilige wil, dat ik Hem ter zijner eere mocht dienen, zijne vaderlijke goedheid mij alsdan zulk een hart en gemoed wilde geven, dat ik met Paulus mocht betuigen: „Wee mij, zoo ik het Evangelie niet verkondig!" Wanneer echter zijn wil een andere was, dat Hij zulke middelen en wegen zou openen, dat het dan achter bleef. Want Christus zegt: „Indien er twee van u samenstemmen op de aarde over eenige zaak, die zij zouden mogen begeeren, dat die hun zal geschieden van mijnen Vader, die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden."" Matth. 18: 19, 20.

H. D. H.

(*Wordt vervolgd.*)

De stervende tamboer en zijn gebed

of

De ervaring van een Israëlietischen dokter.

1. De amputatie.

Gedurende den Amerikaanschen oorlog (1860) — zoo verhaalt bovenvermelde geneesheer — diende ik in het leger der Vereenigde Staten als militair arts. Na den slag bij Gettijsburg lagen in ons lazaret vele honderde gewonde soldaten, van welke 29 terstond geamputeerd (een of ander lichaamsdeel afgezet) moesten worden; eenigen zelfs moesten zoowel armen als beenen verliezen. Onder de laatsten was een jongeling, Karel Couson geheeten, (kortheidshalve zullen wij hem vervolgens alleen Karel noemen) die slechts drie maanden gediend had, en, naardien hij voor den eigenlijken velddienst nog te jong geacht werd, als tamboer mede uitgetrokken was. Toen mijn assistent en een oppasser hem voor de amputatie wilden chloroformiseeren (bewusteloos maken) keerde hij zijn hoofd om en weigerde beslist ech te laten behandelen. Toen de oppasser hem zeide, dat het een bevel van den dokter was, antwoordde hij kortweg: „Laat dan de dokter even bij mij komen!"

Op zijn leger toetredende sprak ik hem aldus aan: Jongeling, waarom wijst gij de chloroform af? Toen ik u op het slagveld vond, scheent gij mij reeds te zwak toe om nog de moeite te doen nemen, u te vervoeren; toen ge echter deze uwe groote blauwe oogen naar mij opsloegt, dacht ik: misschien heeft hij ergens eene moeder, die op dezen oogenblik aan haren zoon denkt. Daarop besloot ik u niet op het open veld te laten sterven, en liet u hier heen brengen; maar nu hebt ge zoo veel bloed verloren en zijt zoo verzwakt, dat ge de amputatie niet zonder chloroformiseering zult kunnen doorstaan. Derhalve is het beter, dat gij toegeeft."

Nu legde hij zijne hand in de mijne, en mij aanziende, zeide hij: „Mijnheer dokter, toen ik 9½ jaar oud was, bevond ik mij op een Zondag-namiddag op eene Zondagschool, en daar gaf ik mijn hart aan den Heere Jezus. Ik leerde toen op Hem te vertrouwen, en ik heb Hem sedert vertrouwd, en geloof, dat ik Hem thans ook mag vertrouwen. Hij is mijn kracht en steun; Hij zal mij bijstaan terwijl gij mij mijn arm en mijn been afneemt."

Nu vroeg ik of hij mij wel wilde veroorloven hem een weinig brandewijn toe te dienen.

Wederom zag hij mij ernstig aan en zeide: „Mijnheer, toen ik ongeveer vijf jaar oud was, knielde op zekeren dag mijne moeder nevens mij neêr, sloeg haar arm om mijn hals en zeide: „„Karel, ik wil thans van den Heere Jezus bidden, dat er nooit een droppel bedwelmende drank over uwe lippen moge komen. Uw vader stierf als een dronkaard, en zonk in eens dronkaards graf neer.

Daar heb ik toen aan God beloofd, wanneer het Hem mocht behagen u op te voeden, dat dan zóó te zullen doen, dat ge andere jongelieden voor dien vergiftigen kelk zoudt kunnen waarschuwen."" — Ik ben thans 17 jaar oud, maar ik heb nooit sterker drank gebruikt dan koffie en thee; en thans, nu ik naar alle waarschijnlijkheid, weldra voor het aangezicht mijns Gods zal staan, zoudt gij mij daarheen zenden met brandewijn op de lippen?!"

Nooit zal ik den blik vergeten, dien hij mij op dien oogenblik toewierp. Toen ter tijd had ik nog een afkeer van Jezus, maar de trouw van dien jongen jegens zijn Redder moest ik wel hoogachten, en in de opmerking, hoe hij Hem tot aan zijn uitterste stond beminde en vertrouwde, lag iets, dat mijn hart roerde. Voor dezen jongen deed ik, wat ik nimmer voor iemand onder de soldaten had gedaan: ik vroeg hem of hij zijn „Geestelijke" bij hem wenschte. „O ja, mijnheer," was zijn antwoord.

De veldpredikant R. kwam en herkende den jongeling; hij had hem dikwijls in de samenkomsten tot gebed gezien. Zijne hand aanvattende, zeide hij deelnemend: „Arme Karel, hoe bedroeft het mij, u in zulk een toestand hier te vinden."

„O, mij gaat het goed, mijnheer," antwoordde deze; „de dokter bood mij chloroform aan, maar ik wees die af. Daarna wilde hij mij brandewijn geven, maar ik nam ook die niet, en nu, wanneer mijn Heiland mij oproept, kan ik met een helderen geest die oproeping volgen."

„Gij sterft niet, Karel", zeide de prediker; „maar het kon eens zijn, dat de Heer u opriep, kan ik dan nog iets voor u doen, als gij niet meer hier zijt?"

„Als 't u belieft," hernam de kranke, „steek uwe hand onder mijn hoofdkussen, daar ligt mijn Bijbeltje, in hetwelk gij het adres mijner moeder vindt. Zend haar dit boekske en deel haar mede, dat er sedert het uur, toen ik van mijn ouderlijk huis afscheid nam, niet een dag voorbij ging, noch gedurende de marschen, noch op het slagveld, noch ook in het hospitaal, zonder dat ik een gedeelte in Gods woord gelezen en des Heeren zegen voor mijne dierbare moeder heb afgesmeekt."

„Hebt gij bijgeval nog iets op uw hart mijn jongen?" vroeg de Predikant verder. „Ja, wees zoo goed en schrijf ook een brief aan het hoofd van de Zondagschool in B. en deel hem mede, dat ik de goede woorden en de vele gebeden en raadgevingen, die hij mij gegeven heeft, niet heb vergeten, dat ze mij bijgebleven zijn in gevaren en op het slagveld, en dat ik nu in mijn stervensuur van mijnen trouwen Heiland bid, dat Hij mijn lieve, oude meester zegenen moge. Dat is nu alles."

Daarop zich tot den dokter wendende, zeide hij: „Nu, mijnheer, ben ik gereed, en ik beloof u, dat ik de gansche behandeling niet te zullen steunen, ook al is het, dat ge geen chloroform gebruikt."

Ik bewilligde; maar ik had niet den moed om de amputatie uit te voeren; derhalve verwijderde ik mij in een nevenvertrek, om mij door een opwekkingsmiddel tot het vervullen van mijne taak in staat te stellen.

Terwijl ik door Karels vleesch sneed hoorde ik niet het minste geluid; maar toen ik het instrument aangreep om door het been te snijden, nam hij de punt van zijn kussen in den mond, en alles, wat ik van hem kon vernemen was: „O Jezus, lieve Jezus, blijf nu bij mij!" Hij hield woord: hij steunde niet.

Den nacht daaraan kon ik niet slapen; want overal waar ik mijn blikken wendde, zag ik die matte blauwe oogen, en wanneer ik de mijne sloot, hoorde ik den klank der woorden: „Lieve Jezus blijft bij mij!" Tusschen twaalf en één uur verliet ik mijn bed en ging naar het hospitaal — iets, dat ik nooit te voren gedaan had, tenzij ik uitdrukkelijk geroepen werd — zoo dringend was mijne begeerte dien jongeling nog eens te zien. Bij mijn aankomst werd ik gewaar, dat 16 van de gevaarlijkste kranken reeds gestorven waren.

„Hoe gaat het Karel? Is hij ook reeds onder de dooden?" was natuurlijk mijn eenige vraag. — „Neen, mijn heer," antwoordde de oppasser, „hij slaapt zoo zacht als een klein kind."

Toen ik bij zijn legersteê kwam, vertelde mij eene verpleegster, dat er den vorigen avond twee leden van de jongelingsvereeniging door het hospitaal rondgegaan waren om de patiënten voor te lezen en geestelijke liederen te zingen; zij waren vergezeld geweest van den veldpredikant R., die bij Karels bed had geknield en een innig aangrijpend gebed had uitgesproken, waarna zij nog geknield het liefelijke lied hadden aangeheven: „Jezus, dierbre zielevriend," met hetwelk Karel had ingestemd. Mij was het totaal onbegrijpelijk, hoe deze jongeling na zoo veel onbeschrijflijke smart, nog zingen kon.

2. Het laatste woord van den stervenden jongeling.

Vijf dagen na de amputatie liet hij mij bij zich roepen; op dezen dag en door hem was het, dat mij voor de eerste maal het Evangelie verkondigd werd.

„Mijnheer," zeide hij, „mijn tijd is gekomen, ik verwacht niet dat ik nog eene zonsopgang op deze aarde beleven zal; maar, de Heer zij dank, ik ben bereid om heen te gaan; en eer ik scheide, is het mij eene behoefte u te danken voor al het goede aan mij bewezen. Mijnheer, gij zijt een jood, gij gelooft niet aan Jezus; maar wilt gij hier niet blijven en mij zien sterven, en zien hoe ik tot mijn laatsten snik op mijn Heiland vertrouw?"

Ik trachtte te blijven, maar ik kon niet; ik had niet den moed om een christen-jongeling gelukzalig te zien sterven in de liefde voor dien Jezus, dien men mij geleerd had te haten. Ik verliet mitsdien de zaal. Een oppasser, die mij ongeveer 20 minuten later volgde, vond mij in een nevenvertrek, mijn aangezicht met de hand bedekkende. Hij zeide: „Mijnheer, Karel wenscht u te spreken."

„Ik heb hem zoo pas nog bezocht," liet ik er op volgen, „en kan direct niet weer naar hem toegaan."

„Maar dokter, hij zegt, u nog eenmaal te moeten spreken eer hij sterft."

Ik verkloekte mij en ging tot hem om hem nog eens te zien, hem een laatste, vriendelijk woord toe te spreken, en hem dan te laten sterven; maar was besloten geene zijner opmerkingen, betreffende zijnen Jezus, eenigen invloed op mijn hart te laten uitoefenen. Toen ik hem naderde zag ik wel dat hij zijn einde zeer nabij was. Mij biddende zijne hand aan te vatten, zeide hij: „Mijnheer, ik heb u lief, dewijl gij een jood zijt; mijn beste vriend, dien ik in mijn leven vond, was ook een jood."

„Wie was dat dan?" vroeg ik.

„Jezus Christus," antwoordde hij, „tot Wien ik u nog zoo gaarne leide, eer ik sterf. Verzekert gij mij, mijnheer, dat gij dat, wat ik u thans zal zeggen, nooit zult vergeten?"

Ik verzekerde hem dit; toen voer hij voort: „voor — vijf — dagen — toen gij mij — mijn arm en been — afnaamt — bad ik — tot Jezus Christus, — dat — Hij — u — mocht — bekeeren!"

Deze woorden troffen mij in het diepst van mijn gemoed; ik begreep niet hoe hij in staat kon zijn, terwijl ik hem zoo'n groote marteling aandeed, alles om zich heen te vergeten en alleen te denken aan zijn Heiland en aan mijn zieleheil. Alles wat ik weergeven kon was: „Ja, mijn jongen, het zal alles in orde komen!" Met deze woorden verliet ik hem, en twaalf minuten later was hij ontslapen en bij Jezus zijn Heer!

Honderde soldaten stierven gedurende den oorlog in mijn hospitaal, maar slechts één volgde ik grafwaarts — die een was Karel, de jonge tamboer. Ik reed drie mijlen ver om zijne begrafenis bij te wonen. Ik had zijn lijk met een nieuw gewaad laten bekleeden en in een officiers doodkist laten neerleggen, die met een nieuwe vlag der Vereenigde Staten bedekt werd.

Te dier tijd was ik rijk aan geld; maar ik zoude gaarne de laatste penning mijner bezitting er voor gegeven hebben, als ik mij zoo voor Christus had kunnen gevoelen als Karel deed; maar dit laat zich niet met geld afkoopen.

Nog gedurende vele maanden na Karel's dood kon ik zijne woorden maar niet kwijt worden, zij klonken mij immer nog in de ooren. Waar ik echter mij in gezelschap van wereldsche officieren begaf, daar vergat ik allengskens de prediking, die Karel mij in zijn stervensure had voorgehouden. Nooit echter kon ik zijn bewonderingswaardig geduld bij de hevigste smarten vergeten, noch zijn eenvoudig vertrouwen op dien Jezus, Wiens naam in dien tijd voor mij nog niets meer dan een holle klank, een smaad was.

G. N. v. B.

(Wordt vervolgd.)

Een Hamerpreek.

Op het eiland Aneitjum was de zendeling Ingis bezig met het bouwen van een schoorsteen. Terwijl hij de steenen met een hamer fatsoeneerde, kwamen een menigte inboorlingen aanloopen en omringde hem met groote nieuwsgierigheid.

Toen sprak de zendeling: „Gij lieden ziet deze steenen en dezen hamer. Hoe lang men ook op zulke steenen slaat met een stuk hout zij zullen er niet van veranderen; maar neemt men ze onder den hamer, dan vliegen de stukken er af en nemen zij den vorm aan, dien de werkmeester hun geven wil.

Nu zegt God, dat onze harten aan steenen gelijk zijn, en dat Zijn Woord een hamer is. Hoevele blanke mannen hebben met u gesproken eer hier zendelingen kwamen, maar gij bleeft altijd, die gij waart. Toen echter zendelingen kwamen en tot u spraken, zijt gij anders geworden; gij zijt begonnen, God te aanbidden, den Zondag te heiligen en naar een christelijk leven te trachten. Hoe komt dit? — De woorden van den zendeling klonken evenals die van andere menschen, maar die mannen, schippers, of kooplui, of wat ze ook waren, spraken hun eigen woorden. Dat was als wanneer men een steen met een stuk hout zou gaan bearbeiden. Maar de zendelingen spraken niet hun eigen woorden, niet menschenwoorden, maar Gods woord, en dàt is als een hamer, die rotsen vermorselt. Gods Woord verbrak uwe harde harten en gaf er een nieuwen vorm aan."

Deze hamerpreek maakte een geweldigen indruk en jaren daarna werd men door allerlei uitdrukkingen in hun gebeden er nog aan herinnerd.

(*Vredebode.*)

Uit de geschiedenis der doopers in Engeland.

Het is een bekend feit, dat er even vroeg wederdoopers of Doopers in Engeland als in Holland waren. Tot den val en de onthoofding van Anna Boleyon, de 2e vrouw van Hendrik VIII heeft bijv. zeer veel bijgedragen, dat zij van sympathiën verdacht werd voor de wederdoopers. Maar van die oudste geschiedenis weet men, althans weten wij, weinig. Nu en dan vernemen wij iets, wat ons belang inboesemt.

Zoo bestaat er thans nog een kapelletje dat reeds voor 300 jaren de vergaderplaats der doopers was. Het is Longwood Chapel bij Kilminton een eind landwaarts in, halfweg den grooten weg tusschen Axminster en Honiton gelegen Het lag toen zoodanig in de bosschen verscholen dat men niet op het bestaan daarvan verdacht zou zijn. Gemakkelijk te bereiken van verschillende plaatsen was men tegelijk tamelijk veilig. Toch niet altijd. Eens vond de gemeente in de kerk komende een jager op den preekstoel, die alarm begon te blazen en honden in de banken. Een ander keer vonden zij een man met een ontbloot zwaard in de hand bij den ingang, dreigende den eerste den beste te zullen dooden, die poogde binnen te treden. Plotseling baande zich een onvervaarde oude vrouw een doortocht en overbluftte den soldaat zoodanig, dat hij buiten staat was zijn voornemen uit te voeren.

SPROKKELINGEN.

Arm en toch rijk in het geven.

Een arme daglooner, die zijne verdienste iederen dag hoog noodig had, vernam door eene voorlezing uit het O. T., dat ieder Israëliet van al zijn inkomen de tienden aan den Heere moest geven. Daarover denkt hij eens na en zegt: konden dat de Israëlieten onder de wet, en wij Christenen zouden dat niet eenmaal kunnen door de liefde van Christus? Hij legde van toen af iederen dag van zijn loon een tiende weg. God zegende hem zoo, dat hij menigmaal meer verdiende dan te voren. Aan het einde des jaars bracht hij *f* 29.00 voor het zendingswerk onder de heidenen, en dat wel met groote vreugde, terwijl hij opmerkte: „De liefde van Christus drong mij daartoe, ik heb geen gebrek gehad."

VARIA.

EEN ONVERWACHTE PREDIKATIE.

Dr. Manton, een Presbyteriaansch Predikant in Londen, die eene uitmuntende welsprekendheid bezat, werd eens door den Lordmajor verzocht bij eene plechtige gelegenheid in de H. Paulskerk te prediken. Hij koos een moeilijke stof, waarbij hij gelegenheid had om zijne bekwaamheid en geleerdheid en zijne groote talenten op het voordeeligst te doen schitteren. Het verstandig gedeelte zijner toehoorders was verrukt over zijn rede; en hij werd bij den Lordmajor ten gastmaal genoodigd, waarbij hij eene openlijke dankzegging voor zijne predikatie ontving. Als hij des avonds naar huis ging, volgde hem een arm man, die hem zacht bij den arm trok, en vroeg, of hij die heer was, die dezen morgen voor den Lordmajor gepredikt had. Toen Marton dat met ja beantwoordde, zeide de arme man tot hem: Mijn heer! ik bevond mij ook in de kerk, met een ernstig verlangen om het woord Gods te hooren, en in de hoop om verkwikking voor mijn hart te vinden; dan ik werd zeer bedrogen, want ik kon een groot gedeelte van Uwe preek niet verstaan; gij waart mij veel te hoog." — Met tranen in de oogen antwoordde Manton: „Mijn vriend! heb ik dan geene predikatie gehouden, zoo hebt gij er mij eene gehouden, en met Gods hulp zal ik nooit weer zoo dwaas zijn, om voor den Lordmajor op zulk eene wijze te prediken."

EENE NIEUWE WIJZE VAN DOOPEN.

Voor eenigen tijd zou eene Holl. Presb. gemeente het heilige avondmaal vieren. Na de toespraak schaart men zich rondom den disch en de predikant zal het brood breken. Een ouderling fluistert hem echter in 't oor, dat hij vergeten heeft den doop toe te dienen aan eene vrouw, die belijdenis van haar geloof had afgelegd. De predikant wendt zich nu tot het nieuwe lid, legt haar de hand op het hoofd, of houdt dien er boven, en spreekt de bekende formule uit. Hierop zetten beiden zich aan de tafel en de dienst wordt verder zonder stoornis verricht. Niemand der leden protesteerde tegen deze wijze van doopen, waarbij de handoplegging het water, dat men verzuimd had in de kerk te brengen, vervangen moest, zeker in de overtuiging, dat het zonder die paar druppels wel goed zou gaan. Wij gelooven dit met hen, en zouden er geen gewag van maken, indien we onzen lezers daardoor niet wilden doen zien hoezeer de kerk heilige instellingen heeft verlaagd en hoe werktuigelijk, zonder een aasje overtuiging, die zoogenaamde doop bediend wordt.

GEVOEL.

O, snoode vijandin, hoe hebt ge ons vaak misleid,
Vermomd in 't schoonst gewaad, een list tentoon gespreid.
Wat deed gij op deez aard al bloed en tranen vloeien;
Wat zucht niet menigeen in uwe slavenboeien;
Wat hebt gij door uw macht al jammeren verspreid!

Wat liefdesrazernij, onmenschlijk krijgsgewoel! —
Maar in de hand van God staat ge onder hooger doel;
En 't teederst kind van God kan buiten u niet leven.
Gewekt door woord en geest, kunt gij ons psalmen geven;
Maar 't *woord* zij onze grond, en nimmer *gij, gevoel.*

H. J. H.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van B. R. te Deventer *f* 7.51.

Hun, die nog abonnementsgelden van het 1e halfjaar schuldig zijn, wordt vriendelijk verzocht die te zenden aan N. v. BEEK.

Een nieuw SILO te Zutphen.

Zeer aangenaam werd ik verrast en ben er HEd. zeer dankbaar voor, toen ik van mr. Pratt uit Cardiff, Engeland en door hare tusschenkomst ruim 40 nummers diverse goederen ontving voor de BAZAAR.

Ik dacht (en hoop het tevens) nu zullen de zusters in Holland wel ietwat jaloersch worden, en misschien ook eenige snipperuurtjes gebruiken om daarin een en ander voorwerp te vervaardigen; want zal een Bazaar wel gelukken, dan moet er nog al voorraad zijn.

Met blijdschap kan ik dan ook melden, dat reeds twee meisjes, buiten de Gemeente alhier, zich niet onbetuigd lieten, want mej. v. d. Z. stelde mij een prachtig „stofmandje" en mej. v. D. „een kruis met rozen in lijst" ter hand voor hetzelfde doel. En hoewel ik niet uit de school mag klappen, toch kan ik reeds zeggen, dat er een moedgevende lichtstraal door de donkere wolken der toekomst wordt gezien, zoowel van zeer nabij, alsook van verre. Ik vermoed zelfs, nu er weer eenig leven komt op dit gebied, dat er nog een wedijver zal komen in dezen, wat ons zeer zoude verblijden, daar toch Mei 1890 met rassche schreden nadert; en voorzoover het nu nog is te voorzien, moeten wij dan ons lokaal, het tegenwoordige „Silo", ontruimen. EN DAN?

Met dankbaarheid en in hope
Uw aller Dw.:
B. ROELES.

DEVENTER, Sept. '89.

Aan de Gemeenten.

De leden der Algemeene Vergadering in iedere Gemeente, worden verzocht *voor* of *op* 12 October a.s. een keuze te doen tusschen de twee Candidaten, als reizende Evangelisten van den „Unie-cent":

E. HARMSEN van Deventer — ongehuwd en
K. v. D. BAAREN van Groningen — gehuwd,

opdat de Commissie daarnaar kunne handelen. Briefjes, die na genoemden datum inkomen, kunnen niet meer als geldig worden beschouwd.

VOORSTELLEN

voor de Commissie-Vergadering kunnen nog worden gedaan. Een en ander wordt ingewacht door den Secretaris der Unie,

Deventer. B. ROELES.